

O'QUVCHILARDA HARBIY VATANPARVARLIK HISSINI SHAKLLANTIRISHNING DOLZARBLIGI

Qodirov Bekzod Komiljon o'g'li
Davlatobod tumani 64-umumiy
o'rta ta'lim maktabi CHQBT rahbari

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10545441>

Abstract: *Pedagogical-psychological methods and means of educating the young generation in the spirit of patriotism are presented in this article.*

Key words: *patriotism, love of country, respect, education, understanding of history, pride, pride, history, values.*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning pedagogik- psixologik usul va vositalari keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *vatanparvarlik, vatanni sevish, ardoqlash, tarbiya, tarixni anglash, faxr, iftixor, tarix, qadryatlar.*

Yangi O'zbekistonda oila tarbiyasida hamda maktabgacha va maktab ta'lim muassasalarida bolalarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari keng ko'lamda tashkil qilish yo'lga qo'yilmoqda. Yosh avlodda vatanni sevish uni ardoqlash kabi tuyg'ularni shakllantirishda uning psixikasiga ta'sir etish muhim hisoblanadi. Hozirgi zamon yoshlarida vatanparvarlik hissi kamayib ketmoqda. Bu juda achinarli holatdir. Chunki har qanday davlatga jismonan sog'lom, baquvvat, mard, intizomli, tashabbuskor fuqarolar kerak. Yoshlarni tarbiyalashning eng muhim elementi vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantirish bo'lishi kerak, chunki busiz shaxsning barkamol va har tomonlama rivojlanishi mumkin emas. Shu bois farzandlarimizni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga alohida e'tibor qaratish zarur. Yosh avlodda tuyg'ularni shakllantirishga bag'ishlangan tadbirlarda bolalar insonparvarlik, odob-axloq, o'z-o'zini hurmat qilish kabi tushunchalar bilan tanishadi. Bundan tashqari, bolalar o'z vatanining siyosiy tizimini, davlat institutlarining tuzilishini va shunga o'xshash tushunchalarni eng avvalo oilada kichik maktab yoshidan MTT larda va maktablarda o'rganib asl mazmun mohiyatini chuqur anglab yetmog'i va ongiga singdirmog'i lozim.

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini shakllantirish quyidagi tadbirlarda natijasi seziladi: turli muzey va ekskursiyalarni sayohat qilish, faxriylar bilan uchrashish, shuningdek, G'alaba kunini nishonlash bilan bog'liq turli tadbirlar, masalan, harbiy-vatanparvarlik qo'shiqlari tinglash. Harbiy-sport jamoaviy o'yinlarini o'ynatish. Maktab yoshidagi farzandlarimizni chaqiruvdan oldingi tayyorgarlik asoslari, qurolli kuchlarning turli bo'linmalari, ularning har birida xizmat qilish xususiyatlari va boshqalar bilan tanishtirish.

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning asosiy maqsadi. albatta, vatanparvarlik tuyg'ularini, Vatanga sadoqatni shakllantirishda yotadi. Shu bilan birga, ushbu tadbirlarning o'g'il bolalarni armiyadagi bo'lajak xizmatga tayyorlash, shuningdek,

qizlar va o'g'il bolalarning chidamliligi va jismoniy tayyorgarligi darajasini oshirish kabi vazifalarni e'tiborsiz qoldirmaslik kerak. Shuningdek, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi bolalarda o'z yurti, vatandoshi bilan faxrlanish, o'z davlati tarixiga hurmat hissini uyg'otadi. Nihoyat, bunday tadbirlar jamiyatning yosh a'zolarida faol fuqarolik pozitsiyasi va o'z so'ziga mas'uliyat bilan munosabatda bo'lish, qilmishiga mas'uliyat bilan yondashish ko'nikmasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Jamiyat hayoti bugungi kunda yangi avlodni tarbiyalash sohasida eng jiddiy vazifalarni qo'ymoqda. Davlatga sog'lom, mard, tashabbuskor, intizomli, savodli, o'qishga, uning manfaati uchun mehnat qilishga, kerak bo'lsa, uni himoya qilishga tayyor bo'ladigan odamlar kerak. Maktabning asosiy vazifalaridan biri kelajak avlod tarbiyasi. Tarbiya jarayonining eng muhim tarkibiy qismi vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantirish va rivojlantirishdir. Ushbu komponent mavjud bo'lmasa, chinakam barkamol shaxsni tarbiyalash haqida gapirish mumkin emas. Ana shu vazifalardan kelib chiqib, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning ahamiyati tobora ortib bormoqda, chunki aynan shu narsa mamlakatimizning mahoratli va kuchli himoyachilarni tayyorlashga salmoqli, ayrim hollarda esa hal qiluvchi hissa qo'shishi kerak. Vatan yosh avlod bilan ishlashning konsepsiyasi va shakli sifatida har birimiz o'z ildizimizni, Vatanimiz taqdirini bilishimiz, zamondoshlarimiz ajdodlari buyuk ishlari bilan faxrlanishimiz, sodir bo'layotgan voqealar uchun tarixiy mas'uliyatni anglashimiz kerak. Jamiyat va davlat, an'analar bo'yicha tarbiya vatanparvarlik tarbiyasi bilan chambarchas bog'liq va uzviy bog'liqdir. Yosh yigitning ajralmas fazilatlarini tashkil etuvchi mardlik, harbiy burchga sadoqat, chidamlilik, o'zaro yordam, mehnatsevarlik, fidoyilikka shaylik kabi an'analar avloddan-avlodga o'tib, mustahkamlanib, ko'payib bordi. Yoshlarni qahramonlik-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularni Vatan himoyasiga tayyorlash davlat siyosatining muhim yo'nalishi bo'lib kelgan va shunday bo'lib qoladi. Ta'lim insonning eng muhim ehtiyojlaridan birini qondiradi va kelajakda moddiy ishlab chiqarishning o'sishiga olib keladigan ijtimoiy sarmoyadir. Bu kelajak avlodlar mas'uliyatini oshirish bilan birga, bugungi avlodimizning turmush darajasini yuksaltirishga xizmat qilmoqda. Hech kimga sir emaski, bugungi kunda yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash vazifasi ayniqsa dolzarbdir. Ularning nasl-nasabini, ona yurti, yurti tarixini o'rganish, nafaqat o'z Vatanini sevadigan, balki siyosiy madaniyatli, tanqidiy fikrlaydigan fuqaroni tarbiyalash bilan ham o'qituvchilar bo'lmasa, kim bilan shug'ullanishi kerak. uning bolalari. Vatanga buyuk ajdodlarimiz xotirasiga munosib hissa qo'shishga qodir insonlar kerak. Tarixdan ma'lumki Vatanni sevish, uni e'zozlash tushunchalari insonlar hayotida katta ro'l o'ynagan. Bunga tarix bir necha bor guvoh bo'lgan. Kitobxonlar uchun tanish bo'lgan bir voqeani misol sifatida aytmoqchiman. Xitoy hukumdorlaridan biri Xun qabilalari hujumini qaytarish maqsadida Buyuk Xitoy Devorini qurish haqida buyruq beradi. Ustalarga balandligi 12 metr eni esa 4 ta otliq sig'adigon darajada bo'lishini tayinlaydi. To'g'ri devor shu darajada baquvvat va salobatli edi. Ko'chmanchi xalqlarni birortasi bu devordan o'tolmas edi. Shunda ko'chmanchi xalqlar boshqa bir taktikani qo'llashdi. Ular darvoza soqchilarini pulga sotib olishdi. Shunday qilib 12 metrlik ulkan devorni hatlab o'tishibdi. Shunda xitoyliklar o'z xatolariga iqror bo'lishgan ekan. Biz ulkan devor quribmiz lekin xalqimizga vatanparvarlik tushunchasini yaxshi singdirolmabmiz deb attang qilishibdi. Bundan

ko'rinadiki harbiy sohada texnikalar yetarli bo'lishi qanchalik muhim bo'lsa, yoshlar ongiga vatanparvarlik tushunchasini singdirilishi ham shu darajada muhim.

Xulosa Hozirgi yoshlarimiz, kelajak egalarimizga shuni aytmoqchiman Vatan qadri qanday ekanligini musofirlardan so'rang. Uzoq safarda yurgan yurtdoshlarimiz vatanimizga kelar ekan yurt tuprog'ini o'pish bilan qadam bosadilar. Vatan sog'inchi, e'zozlash, qumsash tushunchalari shu birgina so'zda mujassam. Hozirgi kunlarda yoshlarimizni juda ko'pchiligi chet davlatlarda o'qish va ishlash hohishi borligini bildirmoqda. Farzandlarimizni ta'lim olgani yaxshi lekin olgan bilimlarini o'z yurtimizning rivojlanishi ulkan cho'qqilarni zabt etish uchun ishlatmog'i lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. B.Ochilova "Milliy-ma'naviy yuksalishda meros, qadriyatlar va vorislik"
Toshkent:. Istiqbol 2009
2. Mahkamov U.I. "Oquvchilarning axloqiy madaniyatini shakllantirish muommolari" Toshkent:. Fan-1995
3. Xaydarov F.I., Xaliliova N.I. "Umumiy psixologiya". - Toshkent: Mumtoz so'z, 2010. - 97 b